

розглядання та дискусія клінічних кейсів, проведення дебатів та пропагування принципів студенто орієнтованого навчання та доказової медицини. Важливим залишається освітній компонент організації дисципліни: гнучкість тематичного плану, за допомогою якого легше б було вивчати важливі теми з наступним переходом на очну форму навчання для проведення заходів направлених на отримання практичних навичок здобувачами.

Таким чином, новітні технології, постійна самоосвіта, впровадження принципів студентоцентризму, підтримка з боку здобувачів вищої освіти та постійний обмін досвідом серед колег, стають основним джерелом швидкого реагування до нових викликів.

АКТУАЛІЗАЦІЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОБІОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ІМУНОЛОГІЇ» МАЙБУТНІМ ФАРМАЦЕВТАМ

Кудрявцева Т.О.

Фаховий коледж Національного фармацевтичного університету,

м. Харків, Україна

Kudriavtseva.to@gmail.com

Відповідно до даних Державної служби статистики України, з січня по вересень 2020 року від інфекційних і паразитарних хвороб померли 4 761 особа: 2 052 – від туберкульозу, 2019 – від ВІЛ; 135 – від хвороб крові й кровотворних органів або ж окремих порушень із залученням імунного механізму. Так, у 2015 році захворюваність населення України на інфекційні та паразитарні хвороби складала 2,2 тис. хворих на 100 тис. населення, причому рівень захворюваності у міських поселеннях був майже вдвічі вищий, ніж у сільській місцевості. Важливо зазначити, що за віковою структурою 50% хворих становить працездатне населення, третину – діти віком до 14 років, при цьому, серед хворих на інфекційні та паразитарні захворювання переважають жінки (Н.І. Мезенцева, С.П. Батиченко, К.В. Мезенцев).

Отже, понад 70% усіх захворювань людини мають інфекційну природу та спричинені мікроорганізмами. Відомо, що щорічне зростання фармацевтичного ринку становить 10-12%, при цьому швидкими темпами зростає споживання лікарських засобів, у тому числі з групи моноклональних антитіл до певних цитокінів, залучених у патогенез різних тяжких хвороб (Р.О. Боброва, В.І. Федорченко, О.В. Ганчо та ін.). Така ситуація доводить, що вивчення мікробіології має велике практичне значення не тільки для фахівців медичної галузі, а й для майбутніх фармацевтів.

Метою публікації є висвітлення актуальних питань міждисциплінарної інтеграції при викладанні навчальної дисципліни «Мікробіологія з основами імунології» майбутнім фармацевтам.

Ми погоджуємося з думкою науковців, що для формування професійної компетентності важливо не тільки дотримання принципів науковості, послідовності, систематичності, диференціації, а й міждисциплінарної

інтеграції. Оскільки на знаннях, вміннях і навичках із мікробіології з основами імунології ґрунтується не тільки діагностика, профілактика та лікування інфекційних захворювань, а й розробка принципово нових методів мікробіологічної діагностики, сучасних імунобіологічних препаратів, використання мікроорганізмів у інноваційних молекулярно-генетичних дослідженнях і складних біотехнологічних процесах, важливо систематично актуалізувати всі види інтеграції (внутрішньодисциплінарну, міждисциплінарну, вертикальну, горизонтальну, універсальну).

Аналіз освітньої програми «Фармація» дозволив розробити структурно-логічну схему та визначити пріоритети у послідовності вивчення навчальних дисциплін. Це, у свою чергу, сприяло розробці навчального плану підготовки фармацевтів за першим рівнем вищої освіти спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» з урахуванням міждисциплінарної інтеграції.

Під міждисциплінарною інтеграцією ми розуміємо цілеспрямоване посилення міждисциплінарних зв'язків за умов збереження теоретичної і практичної цілісності навчальних дисциплін на основі узгодження їхнього змісту щодо відображення ними єдиних, безперервних і цілісних явищ професійної діяльності. Важливо, щоб навчальна інформація, засвоєна під час вивчення інших дисциплін, не дублювалася, а підвищувала мотивацію навчальної діяльності, актуалізувала загальні й фахові компетентності, сприяла обґрунтуванню та з'ясуванню сутності явищ, моделюванню процесів тощо.

Так, горизонтальна інтеграція обумовлює в межах вивчення мікробіології з основами імунології визначення проблем і розв'язання практично-орієнтованих завдань, які одночасно знаходяться в предметному полі двох-трьох дисциплін (біологія з основами генетики, фармацевтична ботаніка, патологічна фізіологія); знаходження загального змісту та способів цілісного бачення проблеми, що вивчається, методів її вирішення та шляхів впровадження результатів. Зазначимо, що вертикальна інтеграція доповнює горизонтальну та має на меті включення в зміст навчальних дисциплін низки науково-прикладних проблем, які проходять весь навчальний матеріал, надають йому високий рівень інтеграції. Це дозволяє долучити до міждисциплінарних проєктів більшу кількість навчальних дисциплін (іноземна мова за професійним спрямуванням, латинська мова, біохімія, фармакологія, військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій, медичне та фармацевтичне товарознавство, технологія ліків, фармацевтична опіка, валеологія).

Викладач, який дотримується принципів міждисциплінарної інтеграції має забезпечити певні психолого-педагогічні умови, а саме: 1) узгоджене в часі вивчення окремих навчальних дисциплін, при якому кожна з них спирається на попередню понятійну базу і готує тих, хто навчається, до успішного засвоєння понять наступної дисципліни; 2) необхідність забезпечення наступності та послідовності в розвитку понять; ті поняття, які є спільними для ряду дисциплін, повинні весь час розвиватись, наповнюватись новим змістом, збагачуватись новими зв'язками; 3) спільність в інтерпретації загальнонаукових понять; 4) виключення дублювання одних і тих самих понять під час вивчення

різних предметів; 5) забезпечення єдиного підходу до розкриття однакових наукових понять (Н. Чебишев, В. Каган).

Отже, перед викладачем постає завдання організувати організовувати освітній процес таким чином, щоб навчальний матеріал постійно та систематично оновлювався, а зміст освіти відповідав потребам сьогодення. Саме такий забезпечить готовність майбутніх фахівців до якісного виконання ними професійних обов'язків в умовах підвищеної конкуренції. .

У наступних публікаціях розкриємо сутність педагогічних методик для формування ефективної міждисциплінарної інтеграції при викладанні навчальної дисципліни «мікробіологія з основами імунології» майбутнім фармацевтам.

ЗВ'ЯЗОК «ВИКЛАДАЧ – СТУДЕНТ» ЗА УМОВ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ ТНМУ ІМ. І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

Покришко О.В., Климнюк С.І.

*Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського
МОЗ України, Тернопіль, Україна
e-mail: pokryshko@tdmu.edu.ua*

У Тернопільському національному медичному університеті під час здобуття вищої освіти студенти мають можливість реалізувати себе у науковій, лідерській, волонтерській, громадській діяльності. З боку адміністрації ТНМУ надається всебічна підтримка щодо ініціатив студентів. Пандемія COVID-19 внесла свої корективи у навчання і студентське життя.

На початку локдауну у 2020 році команда іноземних студентів-ентузіастів започаткувала навчальний проєкт «**MedGRADiENT**», з метою мотивувати інших до поглибленого вивчення медицини, кращого відпрацювання практичних навичок. Головний його принцип – «рівний рівному», тобто найкращі представники зі студентського середовища допомагають іншим у вдосконаленні знань. Принцип «рівний навчає рівного» (peer-to-peer education) – це принцип, за якого значима інформація передається через довірче спілкування на рівних з однолітками. Такий підхід є доволі дієвим і популярним у світі, оскільки передбачає вищий рівень довіри. Цей принцип широко застосовується у всіх престижних світових вишах. Він також допомагає створити консолідоване студентське середовище, яке має спільні цінності та орієнтири.

Формат роботи «MedGRADiENT» різноманітний: у вигляді онлайн семінарів, бесід, тренінгів, воркшопів у навчальних кімнатах із дотриманням карантинних обмежень тощо. До семінарів долучають викладачів і лікарів-практиків. Викладачі кафедри мікробіології, вірусології та імунології активно долучаються до цього проєкту, адже знання, отримані студентами другого та третього курсів на цій кафедрі, стають фундаментом для подальшого засвоєння ними знань із профільних клінічних професійно-практичних дисциплін